

Олег Завістовський

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки

Олександра Лепка-Шаповалова

здобувач вищої освіти 2 курсу
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ

Сучасні виклики, зумовлені широкомасштабною збройною агресією проти України, вимагають перегляду підходів до організації службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони, зокрема в частині дотримання принципів гендерної рівності серед особового складу.

Постійний вплив стресових чинників, таких як бойові дії, втрати товаришів, ризик для життя, спричиняє значне моральне напруження у професійних контингентів сектору безпеки та оборони України. Втрата близьких товаришів на службі чи постійна загроза власному життю викликає тривогу, пригнічення, а також може призвести до розвитку посттравматичного стресового розладу.

Діяльність сил охорони правопорядку полягає у спеціальних, профілактичних, охоронних, режимних, захисних, ізоляційно-обмежувальних заходах і діях [1, с. 123]. При цьому необхідно зауважити, що діяльність із охорони громадського порядку, боротьби зі злочинністю, забезпечення прав і свобод громадян завжди була небезпечною [2, с. 175].

В умовах сьогодення професійна спрямованість передбачає розуміння і внутрішнє сприйняття цілей і завдань професійної діяльності. Зміни, які відбуваються у змісті професійної спрямованості, знаходять своє відображення в тому, що зміцнюють мотиви, котрі пов'язані з професійною діяльністю [3, с. 145].

Тому важливою складовою ефективного функціонування сектору безпеки і оборони є дотримання принципів гендерної рівності. В Україні залучення жінок до виконання службово-бойових завдань вже стало невід'ємною частиною оборонної політики, однак питання забезпечення рівних прав і можливостей у цій сфері потребує системного підходу. Гендерна рівність передбачає не лише формальне недопущення дискримінації, але й створення умов для повноцінної участі жінок у всіх аспектах правоохоронної сфери, у зокрема військової служби – від бойових операцій до командних і аналітичних посад.

За словами командувача Об'єднаних сил Збройних Сил України

генерал-лейтенанта С. Наєва, наразі більш ніж 5 тисяч жінок перебувають у районах, де ведуться активні бойові дії. Серед них є і командири батареї, і командири взводів, машин, відділень безпілотної авіації, і снайпери. Тобто щодо кола засвоєних професій наші жінки абсолютно не поступаються чоловікам. Тому можна ствердно сказати, що жінки нарівні з чоловіками несуть важку ношу військової служби та виконують бойові завдання з відсічі збройній агресії [4].

Забезпечення рівного доступу до ресурсів, кар'єрного зростання, навчання та належної медико-психологічної допомоги як для жінок, так і для чоловіків у секторі безпеки та оборони сприяє підвищенню ефективності виконання службових завдань, зменшенню конфліктних ситуацій у колективах та зміцненню морального духу особового складу.

Але сьогодні все ж існує ціла низка проблем, пов'язаних з реалізацією принципу гендерної рівності в оборонній сфері. Наприклад, на державному рівні недостатньо обговорюються побутові проблеми, такі як відсутність спеціалізованої медичної допомоги для жінок, відповідного одягу та розміру взуття, незадовільні умови проживання. Насправді, інфраструктура української армії розрахована на потреби чоловіків, що виключає жінок з певними потребами в армії.

Важливими є розробка й впровадження механізмів юридичної відповідальності за дискримінацію за ознакою статі, підвищення рівня правової освіти та культурно-виховної роботи, а також розвиток наукових досліджень із гендерних питань. Удосконалення гендерної політики в Збройних Силах України передбачає комплексний підхід, включаючи постійний моніторинг гендерних питань, систематичні соціологічні дослідження, впровадження гендерних індикаторів та створення спеціальних систем психологічного відбору, а також медичного обслуговування для військовослужбовців-жінок.

Таким чином, інтеграція гендерної рівності у структуру діяльності сил сектору безпеки і оборони України є не лише вимогою часу, а й необхідною умовою для зміцнення стійкості національної системи безпеки в умовах тривалих збройних конфліктів.

Список використаних джерел

1. Завістовський О. Д. Принципи забезпечення службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку під час дії воєнного стану. *Theories, methods and practices of the latest technologies : the III International Scientific and Practical Conference* (Tokyo, Japan, November 07-09, 2022). Tokyo, 2022. P. 123–125.
2. Завістовський О. Д. (2022, April). Проблемні питання щодо психологічного забезпечення безпеки професійної діяльності правоохоронців. *Modern science: innovations and prospects : the 7th International scientific and practical conference* (Stockholm, Sweden, April 3-5, 2022). Stockholm : SSPG Publish, 2022. P. 175–178.
3. Смирнов О. Стала відома кількість жінок, які служать в ЗСУ. URL : <https://vesti.ua/uk/strana-uk/stalo-izvestno-kolichestvo-zhenshhin-kotorye-sluzhat-v-vsua>.
4. Луца А., Амурова Я. Психологічні аспекти гендерної рівності в Збройних Силах

України. *Наука про цивільний захист як шлях становлення молодих вчених : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. курсантів, студентів, ад'юнктів (аспірантів)*. Черкаси : Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2024. С. 376–378.

Олег Завістовський

Дмитро Тінін

старші викладачі кафедри
тактико-спеціальної підготовки

Василь Поливаний

професор кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент,

ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА В СЛУЖБОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ: СЬОГОДЕННІ РЕАЛІЇ

Умови сьогодення вимагають відповідної підготовки правоохоронців, як поліцейських, так і працівників СБУ, ДСНС, ДПСУ тощо.

Вбачаємо, що наслідки від постійних обстрілів та бомбардувань потребують швидкості та професійності. Сучасна війна вказує, що часу для порятунку життя людини завжди обмаль. Грамотність дій поліцейських в цьому аспекті на місці події є важливим чинником для порятунку постраждалих.

На сьогодні однією з затребуваних поліцейських послуг на місці події є надання домедичної допомоги з урахуванням тактичних вимог [1, с. 40]. Виділяють такі види особистої безпеки поліцейського на місці події з наявними постраждалими, як: біологічна (небезпечні хвороби постраждалого типу гепатит, ВІЛ, туберкульоз, які передаються з біологічними речовинами); фізична (травми, поранення, отруєння внаслідок соціального конфлікту, стихійного лиха, контакту з представниками тваринного світу, гідрометеорологічного явища, аварії чи катастрофи); юридична (нормативна обґрунтованість дій); психологічна (низька нервово-психічна стійкість).

До основних обов'язків поліцейських, визначених у п. 4 ч. 1 ст. 18 Закону України «Про Національну поліцію» [2], належить надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я.